

Fakligur kunnleiki ein treyt fyri framtíðar fiskivinnu

-Tað er nógv at tríva í, um vit skulu fáa størri úrtøku burtur úr fiskivinnuni. Eitt nú at farið verður væl um tilfeingið, eins og tað er neyðugt at betra sölulíðið.

Eg havi sæð nógvan góðan fisk, men eg havi eisini sæð vánaligan fisk. Her eru hópin møguleikar at broyta núverandi gongd í fiskivinnuni.

Tað er Óluva Nolsøe Djurhuus, næmingur á Fiskivinnuskúlanum í Vestmanna, sum sigur hetta.

Dagny Joensen hevur hitt hana og skrivað áhugaverda grein í nýggjasta nummarinum av blaðnum Trygd og Trivni, sum Arbeidseftirlitið gevur út.

Í mai mánaða skipaði Arbeidseftirlitið fyri trygdarskeiði fyri næmingar á Fiskivinnuskúlanum í Vestmanna. 24 næmingar ganga á skúlanum — sjei konufólk og 17 mannfólk, í aldursbólkinum frá 17 til 40 ár.

Ein næmingur er Óluva Nolsøe Djurhuus í Kollafirði, sum er 30 ára gomul, gift og eigur tveir synir.

Tað er sera áhugavert at læra um trygdararbeiðið, tá tú í gerandisdegnum ferðast í vinnuni. Vit arbeiða í praktik á flakavirkjum, alibrúkum og smoltstøðum tveir dagar um vikuna og hin partin sita vit á skúlabeiðum. Tað er so ymiskt, hvat vit fáa at vita um trygdartiltøk á virkjum. Á nokrum flakavirkjum siga tey okkum, hvar neyðsteðg og onnur trygdarútgjöld er, men aðrastaðni verður tað ikki nevnt.

Leggur merki til tað

Tað er greitt, at vit tosa um henda partin í vinnuni, og vit leggja eisini meira merki til tað, tá vit hava verið á trygdarskeiði.

Talan kann vera um teknisk hjálpartól og arbeiði sum heild, har trygdartiltøk koma inn í myndina. Ikki bert í sjálv-

um arbeiðinum, men eisini sum vanligur ferðandi er tað gagnligt at fáa upplýsing um, hvussu vit kunnu bera okkum at, fyri at tað skal vera lættari hjá t.d. einum trukkførara at arbeiða.

Eg kenni tað frá mær sjálvari, tá eg ferðist t.d. á bryggju, har ferming og lossing fer fram.

Eg renni undan trukkunum og royni at verja børn míni, men eg hugsi ikki um, at eg møguliga órógv ferðsluna!

Tað at fáa innlit í trygdararbeiði hevur eisini nógv at týða fyri okkum í fiskiindnaðinum, um vit møguliga einaferð gerast arbeiðsformenn.

Áhuga fyri tí sosiala í fiskivinnuni

Hjá okkum gangar tað munandi at vita, hvussu trygdarútgjöldin skal nýtast, hvar neyðsteðg o.a. er. Somuleiðis hevur tað týðning fyri arbeiðsfólkið, tí vit vita hvussu umráðandi tað er at arbeiða í góðum arbeiðsumhvørvi.

Hví fært tú á Fiskivinnuskúlanum?

Eg havi altíð havt áhuga fyri tí sosiala í fiskivinnuni. Tá eg var smágenta og vaks upp á fiski-pláss, sá eg, at tað mang-

an var strævið og ótrygt arbeiði, og tað setti eisini sín dám á heimin, serliga peningaliga.

Úrtøkan? — ja, hon var ikki tann sama hjá lærðum og ólærðum fólki.

Alt hetta tósið um at taka hattin av fyri fiskimanninum er bert eitt eiti, tí hvør ger tað í grundini, tá samanum kemur?

Tað er nógv at tríva í, um vit skulu fáa størri úrtøku burturúr fiskivinnuni. Eitt nú at farið verður væl um tilfeingið, eins og tað er neyðugt at betra sölulíðið.

Eg havi sæð nógvan góðan fisk, men eg havi eisini sæð vánaligan fisk. Her eru hópin møguleikar at broyta um núverandi gongd í fiskivinnuni.

Hvussu kann botast um hest viðurskipti.

Eitt nú sum vit læra á skúlanum, at tað er matur, vit hava við at gera. Tað hevur týðning, hvussu hann verður viðgjörður frá tí hann er fiskaður og til hann verður etin.

Vit skulu fara væl um fiskin á sama hátt sum vit eiga at fara væl um náttúruna, eitt nú ikki ovurfiska grunnarnar. Tað er umráðandi at fáa tætt tilknytið til fiskagrúnnarnar — ikki bert at fiska alt sum er, men at

umsita tann fiskin væl, sum vit kunnu fáa.

Eru í vinnu og sita samstundis á skúlabeiði

Fiskivinnuskúlin er so frálíkur á tann hátt, at vit eru úti í vinnu, samstundis sum vit fáa ástøðiliga undirvísing. Hetta er góð samanseting, serliga áhugaverd er læran um aling, sum fyri fleiri av okkum hevur verið heilt ókend.

Hvussu gongur ein vika á Fiskivinnuskúlanum?

Vit eru tveir dagar úti í vinnu á flakavirkjum, alistøðum ella smoltstøðum. Annars fara vit eisini á virkisvitjan og á skeið — t.d. sum nú, vit hava verið á Trygdarskeiði.

Jákup Andreassen er skúlastjóri og 24 næmingar ganga á Fiskivinnuskúlanum, har 11 lærarar undirvísja. Teir eru studentaskúllærarar, fólka-skúllærarar og vinnulivs-fólk.

Lógin sigur, at næmingarnir skulu hava arbeiði í fiskiindnaðinum ella aling í tvey ár áðrenn tey koma á skúlan, ið varar tvey ár. Tey, sum ikki hava arbeiðið, koma leingi í fiskiindnaðinum, ganga eitt ár í skúla, fara so í starvspraktikk í

eitt ár og koma so aftur á skúlan 3. árið.

Hvørjar lærugreinar fáa tit frálæru í?

1. árið hava vit alis- og evnafroði, virkisbúskap, rokning og støddfroði, yrkisástøði um fiskiindnaðin, enskt, fiskifrøði, føroyskt, samfelagslæru og yrkisástøði um aling. 2. árið koma nýggjar lærugreinar til.

Fyrra árið eru vit sum áður sagt í praktikk ein part av vikuni, men annað árið eru vit berti á skúlanum.

Hvussu verða tit móttikin á virkjum. Er tað lætt at fáa arbeiði í hesum tíðum?

Vit hava verið væl móttikin á virkjum, men tað er greitt, at sum tíðirnar nú eru, so kunnu fólk hugsa, at vit taka arbeiðið frá teimum. Higar til hevur tó gingist væl og øll hava verið blíð við okkum. Kortini kann tað vera trupult at koma inn á serlig virki, og tað er bert tí at vandi er fyri reinførinum, har nógv fólk gongur út og inn. Reinförsviður-skiptini eru nú á so høgum stóði, at tað eru virki, sum bert loyva okkum at kaga inn í framleiðsluhøllir gjøgnum vindeygu. Tað skilja vit væl og hava einki ímóti, at so er. Tað er av stórum týðningi at fáa

Óluva Nolsøe Djurhuus, næmingur á Fiskivinnuskúlanum: — Skúlin er so frálíkur á tann hátt, at vit eru í vinnu, samstundis sum vit fáa ástøðiliga undirvísing.

vørna so reina sum gjørligt. Serliga tá hugsað verður um at vit ikki hava yvirfløð av fiski, og at tað er umráðandi at fáa besta úrslit av framleiðsluni.

Gera samfelagsliga nyttu

Vit gera ókeypis arbeiði, men halda ikki at vit eru nokur inntøkukelda fyri virkini. Hetta er meira at sammeta við eina vælvild, sum virkini lata okkum.

Sum aðrir skúlanæmingar fáa vit stuðning frá tí almenna, so tað gongur út upp á eitt. Vit gera samfelagsliga nyttu fyri stuðningin!

Fiskivinnuskúlin er fyri mær ein sjálvfylgja, sum átti at verið komin fyri langari tíð síðani. Nú er hann enn týðningarmikillari, av tí at fiskurin minskar og krovini vaks.

Sjálvandi kanst tú arbeiða á einum flakavirki við ongari útbygving, men tað er ikki verri at hava bókligan kunnleika um fakið, sigur Óluva Nolsøe Djurhuus at enda.

